Cümlede Anlam (Cümlede Anlatım) - 4

1. (I) Osmanlılar öyle nazif, öyle düşünceli bir medeniyetti ki iftar saatlerinde evlerin sokak kapısı açık kalır, evlere misafir olarak gelenlerin iftar yapmalarına vesile olunurdu. (II) Yemekler yenir, leziz Osmanlı şerbetleri içilir ve en sonunda ev sahibi, misafire bir kese içerisinde "diş kirası" denilen bir miktar para verirdi. (III) İlk olarak Fatih zamanında Sadrazam Mahmut Paşa tarafından başlatılan bu gelenek asırlar boyunca devam etmiştir. (IV) Bu güzel âdetin anlamı ise "Evimize geldin, soframızı bereketlendirerek yemeklerimizden yedin ve bize sevap kazandırdın." demekti. (V) Ancak bunun yanında aslolan ise bu kutsal ayda fakirlere yardım edip onları biraz olsun sevindirmekti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kişisel yorum içermemektedir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde düşsel (hayalî) ögelere yer verilmemiştir?

A) Ilık bir su gibidir içimde yalnızlığım,
Yalnızlığım, ruhumda uzak bir ses gibidir.

B) Mavi elişinden bir deniz yaptım
Yeşil tekneli bir kayık yüzdürdüm

C) Bir gemi yanaştı Samsun'a sabaha karşı
Selam durdu kayığı, çaparası, takası,

D) Biz hep açık konuştuk.
Gökyüzünden maviydi sözlerimiz.

E) Şimdi tarlalarda güneş vardır.
Karlar donmuştur otların uçlarında

3. (I) Ailede iletişim, aile bireyleri birbirinden uzakta değilse elbette yüz yüzedir. (II) Bu doğrudan ve yüz yüze olan iletişimde beden dilinin kullanımının önemine dikkat çeken uzmanlar kişiler arası iletişimde sözlerin etkisinin yüzde yedi olduğunu, en önemli kısmı ise beden dili ve kullandığımız ses tonunun aldığını söylerler. (III) Doğrusu sözün bu etkisizliğine şaşırmamak mümkün değil. (IV) Uzmanların bu konuda en sık karşılaştığı durum ise ailelerin, çocuklarına yaptıkları tüm uyarılara rağmen çocukların bunu ciddiye almamaları. (V) Burada yanlış olan, aynı şeyleri yapıp farklı sonuçlar beklemektir; unutulmamalıdır ki eski kapılar yeni odalara açılmaz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde dolaylı anlatıma yer verilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Türkçeyi en güzel kullanan sanatçılardan olan Refik Halit Karay'ın bu eseri, yakın tarihimizin, Mütareke Dönemi'nin ve Cumhuriyet öncesinin oldukça kritik günlerini bütün ayrıntılarıyla veren anılala doludur. (II) Akıcı ve sade bir dilin sahibi olan Karay, bu kitabında hayli ağır bir dil kullanarak okuyucuyu şaşırtmıştır. (III) İstanbul'da İngiliz, Anadolu'da Yunan işgaliyle başlayan günlerde; yaptığı görevler ile mesleği olan gazetecilik arasında vuku bulan olaylara çok yakından tanık olmuş, bir yandan devletin ileri gelenleriyle birlikte çalışmış, diğer yandan da gazeteciliğini köşe yazılarıyla sürdürmüştür. (IV) Kişisel gözlemleri ve düşünceleriyle İstanbul'daki havayı yansıtmış, çeşitli şahsiyetler hakkında yorumlarını aktarmıştır. (V) Görüş ve düşünceleriyle dolu olan kitap, edebiyat ve edebiyatçılarımızın tarihi bakımından da hayli önemlidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde üslupla (biçem) ilgili bir yargı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylı anlatıma örnek yoktur?

A) Bizim de söyleyeceklerimiz vardı bahara yaza, derken acaba şair hangi duyguları hissetmişti?

B) Kırgınlıklarımızı unutmanın sevinçlerimizi unutmaktan daha zor olduğunu vurguluyor sanatçı.

C) Dedem, çocukken uçurtma şenliklerini hiç kaçırmadığını ve çok eğlendiklerini söylerdi her zaman.

D) Ünlü profesör, düzenli spor yapmanın sağlık için çok önemli olduğunu belirtti.

E) Sürekli çalışma değil, planlı çalışmanın başarıyı getireceğini söyledi babam.

6. (I) Bazı insanlar, ömürlerini başka hayatlara yeni bir soluk kazandırmak için savaşmaya adarlar. (II) Nurettin Topçu da insanlık için bir gelecek tasarımı oluşturmaya çalışan, ismi eğitim ve ahlak ile özdeşleşmiş dava adamlarından biridir. (III) "Sizin vazifeniz nedir?" diye soranlara, "Bizim vazifemiz karakter yapmaktır." diyen bir eğitimcidir. (IV) Sağlam bir nesil yetiştirmek uğruna büyük mücadeleler veren düşünce dünyamızın önemli isimlerinden birisidir. (V) 10 Temmuz 1975'te aramızdan ayrılan Topçu'ya gıyabında 2017 yılı 29 Ekim Resepsiyonu'nda "vefa" alanında Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü verilmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde kişisel yoruma yer verilmemiştir?

A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV. D) III ve V. E) IV ve V.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisi hem üslup hem içerikle ilgili bir yargı bildirmektedir?

A) Sait Faik'in öykülerini okursanız İstanbul'un kıyıda kalmış yaşamlarını canlı sözcüklerle yansıttığını görürsünüz.

B) Bu eserde dillere pelesenk olmuş sözcüklerin cümlelere ustaca yedirilip karşımıza getirildiğini görmek ayrı bir keyifti doğrusu.

C) Hayat karşısında ani ve keskin karar vermek isteyen insanların ekseninde yazılan kısa öyküler hepinizin gönül telini titretecek.

D) Halit Ziya'nın, ömrünün son döneminde romanlarının dilinde yaptığı sadeleştirmeler kimi eleştirmenlerce yadırganmıştır.

E) "Vefa, semt adından ibaret artık." ön yargısını yıkmak istiyorsanız bu eseri dikkatli bir şekilde okumanızı tavsiye ederim.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde söyleyenin kişisel düşüncelerine yer verilmiştir?

A) Halil İnalcık'ın eserlerine bir bütün olarak bakıldığında onun Osmanlı tarihinin hemen hemen bütün dönemleri üzerine araştırmalar yaptığı görülüyor.

B) İnalcık'ın eserleri temelde kurumlar tarihi, devlet yapısı ve felsefesi, hukuk, ticaret, toplumsal tabakalar, üretim, vergi, bürokrasi, demografik yapı, şehir tarihi kapsamında Osmanlı sosyal ve ekonomik tarihini aydınlatmaya dönük çalışmaları kapsayıcı şekilde gruplandırılıyor.

C) Halil İnalcık, Osmanlı sosyal ve ekonomik meselelerinin hiçbirinin dayandığı hukuki temellerinden soyutlanarak incelenemeyeceğini savunarak akademik hayatının daha ilk dönemlerinden itibaren Osmanlı hukuku üzerinde araştırmalar yaptı.

D) Osmanlı Devleti'nin sosyal ve ekonomik tarihi bağlamında araştırmalar yaptığı bir diğer alan olarak Osmanlı şehir tarihiyle ilgilenen İnalcık, özellikle 1950'lerde Bursa kadı sicilleri üzerinde yaptığı araştırmalarında, Bursa kadı sicillerine ait 300'den fazla belgeyi neşretti.

E) Bilge âlim Halil İnalcık, ardında Bulgar Meselesi, Tarihli Suret-i Defter-i Sancak-ı Arvanid gibi 25 eser bırakmıştır.

9. Ben bir şiir yazdığımda anlaşılmamayı değil, anlaşılmayı isterim. Bir profesör de bir çiftçi de anlayıp zevk almalı benim şiirimden. Cafcaflı kelimelerle işim yoktur benim. O nedenledir şiirimde kullandığım dilin saf olması.

Bu parçada kendisinden böyle söz eden bir sanatçı, şiirlerinde hangisine önem verdiğini vurgulamaktadır?

A) Özgünlük B) Duruluk C) Yalınlık D) Akıcılık E) Etkileyicilik

10. Haldun Taner'in tiyatrolarında - - - -

Bu ifade aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa cümle, üslupla ilgili bir yargı ifade eder?

A) hayat okulundan manzaralar serilir okurun ve seyredenin önüne.

B) varoluşsal sorunların yol açtığı girdaplardan kurtulmaya çalışan yaşamları görürsünüz.

C) keskin bir ironiyle karışık ince nükteler belli eder kendisini.

D) kullanılan sözcüklerin ruhunuzda çok farklı çağrışımlar oluşturduğuna şahit olursunuz.

E) toplumsal mizahla toplumsal eleştirinin birbirine geçmeden nasıl harmanlandığı şaşırtır sizi.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisi ayraç içinde verilen kavramla ilgili <u>değildir</u>?

A) Kemal Tahir'i okuyanlar ilk eserinde neyi savunmuşsa son eserinde de onu savunmaya devam ettiğini görecektir. (tutarlılık)

B) Ahmet Kutsi'nin sözcükleri özenle seçilmiştir âdeta; sözcükler sizi hiç duraksatmaz, bir nehir gibi uzanır gider. (duruluk)

C) Bir şiiri okuyup şairini tahmin edebiliyorsanız o şairi okumaya devam edin mutlaka. (özgünlük)

D) Ömer Seyfettin öyle sade yazmış ki öykülerini, sanki 100 sene önce değil de dün kaleme alınmış gibi öyküleri. (yalınlık)

E) Onun yazıları mesajı okura doğrudan verir, herkes aynı şeyi anlar onun satırlarından. (açıklık)

